

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ МАШИНОБУДУВАННЯ

ПЕРЕДОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД:

ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Доповідь на тему:
“ Система виявлення апробацій та впровадження в педагогічну діяльність ППД, нових освітніх і виробничих технологій ”

Методист
Харківського професійного
ліцею машинобудування
Райнко Н.І.

м. Харків, 2011

ЗМІСТ

Ст.

Вступ	3
Система неперервної освіти	3
Передовий педагогічний досвід	3-5
Аналіз передового педагогічного досвіду	6
Вивчення передового педагогічного досвіду	6-7
Види передового педагогічного досвіду	7
Форми поширення передового досвіду	8
Шляхи вивчення досвіду	8-9
Алгоритм процесу трансформування педагогічної ідеї викладачем у педагогічну технологію	10
Вивчення передового педагогічного досвіду	11
Рекомендації керівнику методичної комісії, який вивчає досвід роботи педагога	11-14
Програма вивчення та узагальнення досвіду педагога	15
Виявлення, апробація та впровадження в практику перспективного педагогічного досвіду	16
Зразки плану вивчення досвіду викладача або майстра в/н	17-18
Примірна схема узагальнення (опису) ППД	19
Схема подання, анотації ППД	20
Картка обліку об'єкту передового педагогічного досвіду	21
Пам'ятка викладачу, який узагальнює власний досвід	22
Опис передового педагогічного досвіду	22-23
Вимоги до опису	23-26
Орієнтовна схема тематичного творчого звіту викладача	27
Впровадження передового педагогічного досвіду	27
Висновок	28
Література	30

Вступ

Динаміка життя України вимагає нового педагогічного бачення та змін в управлінській діяльності навчально - виховного процесу.

Для сучасних навчальних закладів потрібні висококваліфіковані педагоги, які постійно шукають і знаходять найбільш ефективні шляхи й засоби вирішення завдань навчання, виховання та розвитку учнів і підготовки їх до життя.

Методична робота в ліцеї побудована на принципі системності колективної та індивідуальної роботи педагогічних працівників над підвищенням своєї науково-теоретичної підготовки, професійної майстерності в міжкурсовий період. А саме систематизована у вирішенні питання неперервної освіти через зовнішній рівень, самоосвіту та рівень ліцею.

Зовнішній рівень:

- Курси підвищення кваліфікації
- Творчі відрядження
- Конференції, семінари всіх рівнів
- Всеукраїнські проекти
- Наукові дослідження
- Цільове вивчення досвіду

Самоосвіта

- Робота над індивідуальною науково-методичною проблемою
- Робота з літературними джерелами
- Виступи на засіданнях методичних комісій
- Науково-дослідницька робота
- Опис досвіду роботи
- Оформлення результатів у вигляді:
 - звітів;
 - публікацій у пресі;
 - Авторських посібників;
 - авторських виставок

Рівень ПТНЗ

- Майстер-класи
- Психолого-педагогічні семінари.
- Дидактичні тренінги
- Комп'ютерні курси
- Школа професійної адаптації молодого викладача та інше

При управлінні науково - методичною роботою важливо забезпечити не тільки узгодженість дій між різновидами праці в рамках адміністрації, а й упорядкувати методичну діяльність педагогічного колективу.

Таким об'єднуючим механізмом виступає проблема, над якою працює ліцей: *«Модернізація навчально-матеріальної бази ліцею з метою підвищення якості навчально-виховного процесу для підготовки кваліфікованих робітників»*. Саме таку мету поставив перед собою наш педагогічний колектив. Викладачі та майстри в\н

ліцею дійшли висновку, що тільки конкретна робота з конкретним учнем дає позитивний результат у вихованні інтелектуально розвиненої особистості.

До першої складової входить: навчальний план, навчальні програми.

Друга складова включає розвиток творчого потенціалу учнів через взаємини в сім'ї, адаптація її в новому колективі, комунікативні здібності, взаємовідносини викладача і учня. Формується самостійність, рішучість, відповідальність, у поведінці учнів. Забезпечується соціальна та професійна адаптація в умовах модернізації підготовки кваліфікованих робітників. Приділяється увага зміцненню здоров'я.

Ми вважаємо, що на даному етапі розбудови нової демократичної та гуманістичної системи освіти ця тема відповідає вимогам часу.

Якість навчально-виховного процесу ліцею, його результати певною мірою залежать від педагога, його теоретичної підготовки, педагогічної та методичної майстерності. Саме нам методистам необхідно спонукати кожного педагогічного працівника до підвищення свого фахового рівня, дати змогу молодим педагогам вчитися педагогічної майстерності у досвідченіших колег, та талановито забезпечувати підтримку в педагогічному колективі духу творчості, прагнення до пошуку.

Для успішної реалізації методичної роботи поставлені **завдання:**

- активне впровадження й використання досягнень психолого-педагогічної науки;
- вивчення, впровадження й використання досягнень педагогів-новаторів експериментаторів у навчально-виховний процес ліцею;
- надання допомоги педагогічним працівникам, з впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес, з оволодіння сучасними методичними прийомами навчання, виховання й розвитку учнів;
- залучення викладачів та майстрів в/н до творчого педагогічного пошуку в процес реалізації науково-методичної теми ліцею;
- створення колективу однодумців, які зберігатимуть традиції ліцею й активно впроваджуватимуть інноваційні освітні технології в навчальний процес;
- розвиток світогляду, професійних і морально-особистісних рис членів педагогічного колективу шляхом самоосвіти і самовдосконалення;

Визначено - очікувані результати:

1. Підвищення професійної компетентності, творчого потенціалу педагогів.
2. Використання набутого досвіду на практиці.
3. Поширення за межами ліцею кращого досвіду, створеного у середині колективу.
4. Підвищення рівня навчальних досягнень, вихованості, розвитку учнів.
5. Створення сприятливих умов для навчання і розвитку обдарованих учнів.

Педагогічним колективом робиться все можливе для впровадження у навчальний процес комп'ютерних технологій, новітніх педагогічних технологій з використанням

комп'ютерної техніки для того, щоб учні ліцею якнайкраще оволодівали вибраною професією та отримували якісну освіту.

Велику допомогу у викладацькій діяльності викладачам з професійно-теоретично та практичної підготовки надають ліцензовані електронні підручники: «Інформаційні технології», «Технологія верстатних робіт», «Матеріалознавство», «Допуски та технічні вимірювання» виготовлені видавництвом «Мальва» - 2006р. на замовлення Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України.

Інновація суттєво відрізняється від педагогічного досвіду, який характеризує знання, уміння і навички, здобуті у процесі практичної навчально-виховної роботи.

Освітня інновація характеризується новизною в галузі психолого-педагогічних, соціально-економічних та науково-виробничих досліджень, спрямованих на значне покращення освітнього процесу. до соціально-економічних інновацій в освіті відносять **сучасні технології розвитку особистості**, нововведення в економіку освіти; До науково-виробничих – **комп'ютеризацію процесу і матеріально-технічне оснащення**; до психолого-педагогічних (педагогічний)- **нововведення у навчальному, виховному та управлінському процесах**.

Структура роботи педагогічного колективу над впровадженням нових освітніх технологій

Необхідною і головною умовою вивчення та введення до навчально-виховного процесу *інноваційної діяльності*, спостереження за роботою викладачів та майстрів в/н в ліцеї є творча група, яка створюється за наказом директора і займається вивченням та впровадженням передового педагогічного досвіду.

З метою ефективного та результативного впровадження інноваційних технологій, спрямовую діяльність творчих груп на поглиблене вивчення найбільш значущих наукових ідей, покладених в основу педагогічних інновацій, які застосовуються в ЗНЗ.

Головною метою створення творчої групи педагогічних працівників є об'єднання педагогів, які через пошукову та дослідницьку діяльність за її результатами впливатимуть на якість навчально-виховного процесу та для вивчення й впровадження передового педагогічного досвіду педагогів-новаторів. Для поліпшення роботи творчих груп використовуємо систему критеріїв.

Аналіз перспективного педагогічного досвіду (критерії)

- **Актуальність досвіду** сприяє вирішенню завдань, поставлених суспільством перед сучасною українською національною школою. **Важливість його для науки та педагогічної практики, перспективність.**
- Теоретична основа. Розкриті провідні ідеї, процес творчої діяльності вчителя, керівника, педколективу, **переваги застосування конкретних методик, інноваційних технологій, творчих знахідок.**
- **Новизну.** Внесення нового у практику роботи педагога, керівника навчального закладу, прийомів, засобів або систем, що не застосовувались у сучасному ПТНЗ.
- **Відповідність даного досвіду сучасним досягненням педагогіки, психології, методики,** сприяння розкриттю нових закономірностей педагогічного процесу.
- **Доказовість, висока результативність і ефективність.** Досвід має вести до підвищення якості навчальних досягнень учнів, рівня вихованості, досягнення більш високих результатів у розвитку особистості.
- **Стабільність.** **Неодноразове отримання високих результатів,** достатня їх перевірка, підтвердження в різних умовах.
- Практичне значення. **Можливість творчого використання досвіду у масовій практиці.** Не рекомендувати для поширення те, що народилося у виняткових або спеціально створених умовах.
- Оптимальність. **Високі результати мають досягатися при мінімальних затратах часу та зусиль.**
- **Цілісність.** Досвід розглядається як частина навчально-виховного процесу. Він має вписуватися в налагоджену систему роботи.
- **Рівень оформлення.**

Вітчизняні науковці виділяють такі **види передового педагогічного досвіду:**

Репродуктивний

- Передбачає діяльність викладача, яка не має в собі чогось принципово нового, але спрямована на сумлінне виконання професійних обов'язків з обов'язковим внесенням елементів новизни, є взірцем для тих педагогів, які достатньою мірою не володіють педагогічною майстерністю.

Раціоналізаторський

- Передбачає діяльність викладача, пов'язану з творчим, оригінальним, притаманним тільки йому використанням відомих форм і методів із внесенням елементів новизни; діяльність, спрямовану на підвищення ефективності педагогічної праці, її оптимізацію.

Новаторський, або інноваційний

- Передбачає діяльність педагога, спрямовану на суттєві зміни в навчально-виховному процесі. Ця діяльність має в собі елементи новизни, творчого пошуку, оригінальності, що спрямовується найбільш актуальними проблемами навчання й виховання.

Ми об'єднали за чотирма блоками, форми поширення передового досвіду.

Форми поширення передового досвіду

Усна

Виступи на Педагогічних читаннях;
Науково-практичних конференціях;
Обласних семінарах;
Творчих проблемно-тематичних семінарах;
Методичних комісіях
Педагогічних радах;
Курсах підвищення кваліфікації педпрацівників

Письмова

Статті в пресі;
в педагогічній і методичній періодиці
Занесення досвіду до каталогів;
Видання брошур, навчально-методичних посібників

Показ досвіду в дійсності

Відвідування відкритих уроків;
Відвідування лекцій та практичних занять.
Ознайомлення з творчою лабораторією.
Перегляд різного роду навчальної документації;
Ознайомлення з роботами учнів;

Наочна пропаганда

Постійно діючі виставки.
Методичні куточки.
Демонстрації комплектів методичного забезпечення.
Навчально-методична документація та роботи учнів.
Випуск буклетів.
Створення педагогічних портретів.

Пошукова дослідницька робота діяльність творчої групи передбачає: Дослідження *Об'єкта, Темі, висунення Гіпотези, узагальнення наукових досліджень, через проведення експерименту дослідження, упровадження дослідження, та оформлення довідки про впровадження ППД.*

Творчою групою систематизовано шляхи вивчення досвіду та розроблено алгоритм перетворення педагогічної ідеї в педагогічну технологію, апробована програма вивчення та узагальнення досвіду.

Шляхи вивчення досвіду:

- бесіди з викладачем;
- ознайомлення з планами роботи;
- відвідування уроків – система роботи педагога;
- бесіди з учнями, колегами;
- проведення контрольних робіт та усне опитування з метою виявлення рівня навчальних досягнень учнів.

Одним із інструментів вивчення досвіду роботи педагога для ефективного впровадження освітньої інновації та її вплив на результат навчання є анкети та технологічна карта уроку.

Анкета

Шановний колего! Планується проведення педагогічної ради, і ми Вас просимо відповісти на нижче наведені питання.

1. Педагогічний стаж _____ років?
2. Самоосвіта – це Ваша індивідуальна потреба чи вимога адміністрації?
3. Опишіть результат упровадження Ваших творчих напрацювань у процесі педагогічної праці за останні 3 роки?
4. Як вплинуло впровадження передових наробок із предмету, який Ви викладаєте, на учнів?
5. Назвіть педагогів нашого регіону, які є носіями передового педагогічного досвіду.
6. Вкажіть, як упроваджуєте у своїй практиці їхній передовий педагогічний досвід?
7. Чим саме, з власного досвіду, Ви вважаєте, треба обмінюватися з колегами?
8. Які форми методичної роботи необхідні для підвищення Вашого фахового рівня?
9. З яких педагогічних питань Ви б хотіли прослухати лекції, відвідати семінари, педради в ліцеї?

В минулому навчальному році педпрацівникам було запропоновано описати результати впровадження власних творчих напрацювань. Ряд педагогів вказали, що розробили презентації з навчальних тем, які позитивно вплинули на учнів: підвищилась зацікавленість, активність учнів, стрімко зріс пізнавальний інтерес, збільшилась кількість учнів які забажали займатись в предметних кружках,.

Відповідаючи на 4 запитання анкети не всі педагогічні працівники змогли вказати педагогів-новаторів, а якщо вказали то тільки тих чийми матеріалами користуються.

На 7 запитання дали такі відповіді що необхідно обмінюватися з колегами такими власними напрацюваннями, як методикою викладання олімпіадних завдань, методичними знахідками та новинками дидактичної та методичної літератури, новими формами та методами проведення уроку; методами та формами організації самостійної роботи учнів.

Педагоги окреслили теми, з яких вони б хотіли прослухати лекції, відвідати семінари.

Для оцінки якості й ефективності уроку використовуємо технологічну карту уроку. Викладачам пропонуємо провести аналіз **системи уроків**,

Ефективність уроку визначається за формулою: Сума балів виставлених експертом визначає ефективність уроку.

Оцінка якості й ефективності уроку

0 балів - цей вид діяльності відсутній;

1 бал - ця якість розвинута недостатньо;

2 бали - цей вид діяльності зустрічається епізодично;

3 бали - вид діяльності постійно зустрічається в роботі.

Визначення ефективності уроку

$$K = \Sigma \div 75 \times 100\%$$

Σ - сума балів, виставлених експертом

75- максимально можлива кількість балів

K = 85-100% і немає жодної оцінки 0 – урок відмінний; ефективність уроку висока;

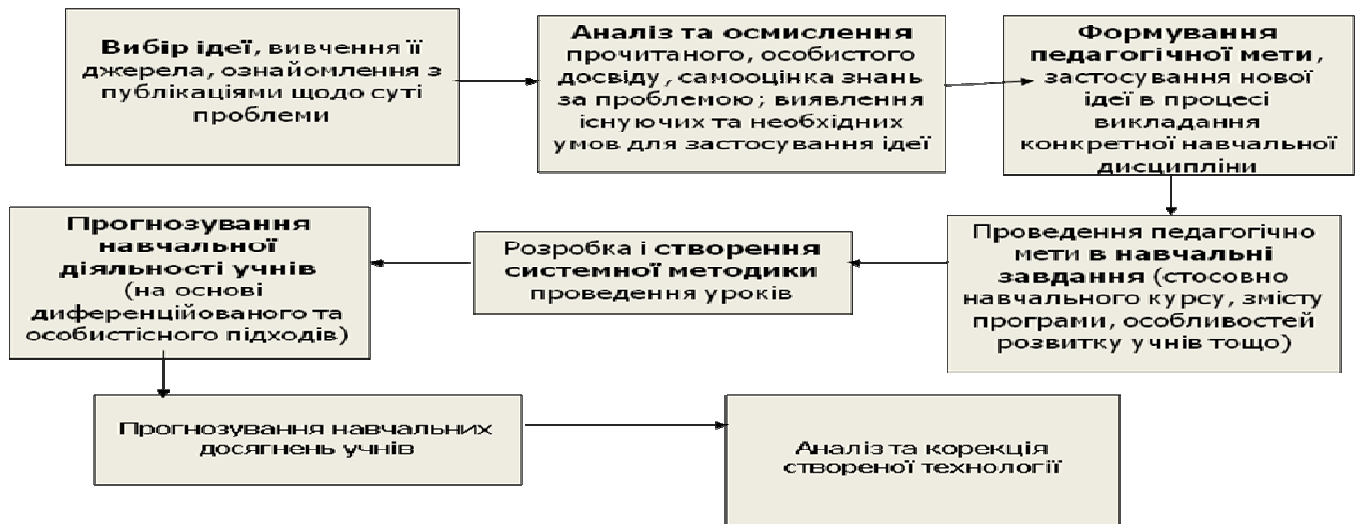
K = 65-84% - урок проведений на достатньому рівні; ефективність уроку середня;

K = 45-64% - урок проведено на задовільному рівні; ефективність уроку низька.

Творчі групи здійснюють свою діяльність відповідно до розробленого плану роботи, який складається у довільній формі. Проте як показують результати дослідження вони потребують доопрацювання.

Творчою групою розроблені методичні рекомендації з вивчення, виявлення, впровадження ППД та систематизовано опис передового педагогічного досвіду

Алгоритм перетворення педагогічної ідеї в педагогічну технологію

Щоб вивчити передовий педагогічний досвід,

н е о б х і д н о :

1. Визначити мету і завдання вивчення ППД.
2. Визначити тематику.
3. Виявити об'єкт вивчення.
4. Зібрати фактичний матеріал.
5. Зробити аналіз, узагальнення, висновки:
типові риси вивченого досвіду,
його педагогічна суть і значення,
характеристика і обґрунтованість системи ППД.
6. Порівняти виявлений ППД із уже відомим в педагогічній методиці.
7. Перевірити на практиці правильність висновків та ефективність прийомів і методів.
8. Схвалити ППД на педагогічній раді, методичній комісії методичній раді.

Б Е З П О С Е Р Е Д Н Ь О :

Спостереження за педагогічним процесом
Бесіда з педагогм
Аналіз документації

О П О С Е Р Е Д К О В А Н О :

Вивчення педагогічної літератури
Рукописні матеріали викладача
З досвіду

Вивчення передового педагогічного досвіду

1. Визначення теми досвіду.
2. Вивчення літератури з даного питання.
3. Скласти план вивчення:
 - тема;
 - вивчення літератури;
 - консультація у методиста, науковця;
 - підбір прикладів з письмових робіт;
 - збір матеріалів щодо вирішення проблеми;
 - збір фактичного матеріалу, що характеризує ріст рівня навчальних досягнень та вихованості учнів;
 - додаткова перевірка нових прийомів роботи.
4. Літературне оформлення:
 - назва теми;
 - значення успішного вирішення проблеми в поліпшенні знань учнів;
 - прояв негативних сторін внаслідок недостатнього вирішення проблеми;
 - досвід з вирішення проблеми;
 - досягнення і недоліки;
 - висновки і пропозиції.
5. Шляхи вивчення досвіду:
 - бесіда з педагогом;
 - ознайомлення з планами роботи;
 - відвідування уроків – система роботи;
 - бесіда з учнями, колегами;
 - відвідування уроків у паралельних класах;
 - проведення контрольних робіт та усне опитування з метою виявлення рівня навчальних досягнень учнів.
6. Аналіз і узагальнення досвіду, форми поширення (статті, монографії, виставки, доповіді, педагогічний нарис, журнал: оперативні практичні форми – відкриті уроки, ШПД, семінари-практикуми).

Рекомендації керівнику методичної комісії, який вивчає досвід роботи педагога

1. *Проаналізуйте літературу* з даної проблеми. Зверніть увагу на питання, які можна відпрацювати в процесі формування досвіду.
2. *Зверніть увагу* на те, що відомо про викладача, поспілкуйтесь із його колегами, учнями, батьками.
3. *Відвідайте серію уроків*, намагаючись виявити науково-методичну основу його роботи.

I. Організаційна діяльність:

- організація виконання дидактичної мети уроку;
- виконання викладачем психолого-гігієнічних вимог до уроку;
- використання основних прийомів активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці;
- використання технічних засобів навчання та наочних посібників, дотримання правил техніки безпеки.

II. Виховна діяльність:

- виховання потреби у праці і вміння добитись позитивних результатів;
- взаємодопомога, вміння брати участь у колективній діяльності;
- реалізація принципів розумового, естетичного виховання та інших видів виховної роботи на уроці;
- стимулювання інтересу до навчального предмету;
- формування позитивних, соціально значущих якостей особистості, що відповідають загальній меті навчання, виховання та завданням даного регіону;

- забезпечення єдності організаційного, методичного та виховного впливу;
- визначення оптимального способу управління навчальною діяльністю, що відповідає конкретній навчальній ситуації;
- використання особистих якостей педагога у виховній роботі.

III. Дидактична та методична діяльність

- реалізація основних принципів дидактики;
- визначення дидактичної мети уроку (чи іншої форми організації навчального процесу) відповідно загальній меті навчання та педагогічним можливостям навчальної групи;
- активізація пізнавальної діяльності учнів з використанням усіх типів внутрі- та міжпредметних зв'язків;
- використання методів навчання, що відповідають дидактичній меті уроку;
- визначення рівневого навчання залежно від мети, складності навчального матеріалу та ступеня підготовки даної групи до його сприйняття;
- виконання вимог до контролю знань учнів та методики домашнього завдання.

4. *Проведіть перевірку:*

а) *рівня засвоєння навчального матеріалу*, який можна визначити з етапів формування розумової діяльності;

- сприйняття навчального матеріалу з метою знайомства з його змістом;
- осмислення матеріалу (зв'язок його з попередніми знаннями);
- закріплення навчального матеріалу та використання в заданих ситуаціях;
- творчість (використання знань у нових ситуаціях, які потребують аналізу);

б) *ступеня складності навчального матеріалу*, який можна визначити за такими характеристиками:

- описом, що передбачає висловлення стислому змісту матеріалу без характеристик та доказів;
- якісна, яка припускає теоретичне обґрунтування та розгорнуту характеристику;
- кількісна, з використанням виміральної техніки та математичних доказів;
- аксіоматична, яка заснована не на доказі, а в подальшому це висловлювання використовується як аксіома;

5. *Проведіть аналіз рівня вихованості учнів* у порівнянні з попередніми результатами.

6. *Проаналізуйте досвід роботи викладача* у спілкуванні з ним:

- загальні педагогічні проблеми, які він вирішує повністю; частково;
- наукова обґрунтованість досвіду;
- рівень новизни досвіду;
- можливість використання досвіду в інших умовах.

7. *Внесіть пропозиції педагогу, щоб він описав систему своєї роботи.* Якщо треба, допоможіть йому скласти план опису.

8. *Допоможіть педагогу систематизувати матеріали* з досвіду роботи: конспекти уроків, методичні розробки, дидактичні картки тощо.

9. *Підготуйте підсумкову інформацію* науково-методичного аналізу досвіду роботи.

10. *Підсумки та пропозиції* обговорюються на *засіданні педради, методичної ради.*

11. Затверджений в ПТНЗ досвід подається в НМЦ ПТО ХО для **обговорення** його на **методичній раді.**

12. *Визначте форму узагальнення та розповсюдження* цього досвіду в ліцеї, області.

**Витяг із протоколу засідання педагогічної ради
Харківського професійного ліцею машинобудування**

Зразок

Від _____

№ _____

Слухали: заступника директора з НВР *Ковальову Т.І.* про вивчення і узагальнення досвіду роботи викладача математики Карасьової з теми «Розвиток пізнавального інтересу учнів ліцею до вивчення математики».

Лідія Григорівна має глибокі теоретичні знання з предмета, володіє методикою викладання. Розвиток пізнавального інтересу учнів здійснюється різними методами стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності (пізнавальні, дидактичні, ситуаційні ігри тощо). Чітке місце такі методи навчання: словесні (розповідь, бесіда); наочні (таблиці, дидактичні картки, ТЗН); практичні (практичні роботи, досліди. Використовує проблемно-пошуковий метод, за допомогою якого здійснюється активізація розумової діяльності учнів на всіх етапах уроку. Значну увагу викладач приділяє формуванню логічного мислення, використовуючи методи аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення. Враховуючи індивідуальні особливості мислення учнів, націлює їхню діяльність на самостійний пошук розв'язання проблеми.

Крім того, викладач впроваджує:

- диференційований підхід до навчання, використовує завдання різного ступеня складності;
- нестандартні форми проведення уроків.

На уроках особлива увага приділяється творчому застосуванню знань на практиці: випуск листівок, захист проектів тощо.

Аналіз контрольних робіт свідчить про те, що учні добре програмували матеріал, у них сформовані предметні вміння і навички.

Досвід роботи з теми «Розвиток пізнавального інтересу учнів ліцею до вивчення математики» пропонуємо вивчити і узагальнити.

Ухвалили:

1. Вивчити і узагальнити досвід роботи викладача математики Карасьової О.І. за темою «Розвиток пізнавального інтересу учнів ліцею до вивчення математики».

2. Створити творчу групу викладачів для всебічного вивчення та узагальнення досвіду роботи викладача.

Голова педради _____ (П.І.Б.)
(підпис)

Секретар педради _____ (П.І.Б.)
(підпис)

Витяг із протоколу №3

Зразок

засідання методичної комісії природничо-математичного циклу

від _____

Слухали:

(П.І.Б.) голову методичної комісії Харківського професійного ліцею машинобудування про вивчення передового педагогічного досвіду (П.І.Б.), викладача географії Харківського професійного ліцею машинобудування, на тему «Використання інтерактивних методів навчання географії у навчально-виховному процесі».

Ухвалили:

Вивчити та узагальнити у 2009/10-2010/11 навчальних роках передовий педагогічний досвід Кохно Єлизавети Іллівни, викладача географії Харківського професійного ліцею машинобудування на тему «Використання інтерактивних методів навчання географії у навчально-виховному процесі».

Методичним керівником призначити (П.І.Б.), методиста із загальноосвітньої підготовки НМЦ ПТО ХО

Голова методичної комісії _____ (П.І.Б.)
(підпис)

Секретар _____ (П.І.Б.)
(підпис)

Витяг із протоколу №5
засідання методичної комісії природничо-математичного циклу
від _____

Слухали:

(П.І.Б.) голову методичної комісії Харківського професійного ліцею машинобудування про затвердження передового педагогічного досвіду (П.І.Б.), викладача географії Харківського професійного ліцею машинобудування, на тему «Використання інтерактивних методів навчання географії у навчально-виховному процесі».

Ухвалили:

- Порушити клопотання перед методичною радою НМЦ ПТО ХО про затвердження передового педагогічного досвіду Кохно Єлизавети Іллівни, викладача географії Харківського професійного ліцею машинобудування на тему «Використання інтерактивних методів навчання географії у навчально-виховному процесі».

Голова методичної комісії	_____	(П.І.Б.)
	(підпис)	
Секретар	_____	(П.І.Б.)
	(підпис)	

Програма вивчення та узагальнення досвіду педагога

1. Відвідати систему уроків і виховних заходів.
2. Провести співбесіду з педагогом.
3. Викладачеві та майстру в/н на підставі досвіду і матеріалів педагогічних і методичних журналів підготувати рекомендації для колег ліцею.
4. Запланувати виступ педагога на засіданні ШПД.
5. Розглянути на засіданнях ШПД питання про застосування досвіду з урахуванням специфіки предмета.
6. Організувати виставку матеріалів про роботу педагогічного працівника у методичному кабінеті.
7. Запланувати виступ на педагогічній раді.
8. Провести обласний семінар-практикум, засідання ШМВ на базі досвіду педагога.
9. Провести творчий звіт педагога.
10. Обговорити на педраді питання вивчення та узагальнення досвіду викладача.
11. Оформити досвід.
12. Створити творчі групи з питань розробки, освоєння та впровадження досвіду.

Виявлення, апробація та впровадження в практику передового педагогічного досвіду

№ з/п	Вид діяльності	Знання і уміння, які необхідні для успішної діяльності
1	<i>Постановка мети</i> Значення конкретної мети з питань перспективного досвіду	Знання директивних і нормативних документів системи післядипломної освіти і навчальної роботи з предметів
2	<i>Збір і аналіз первинної інформації</i> Вивчення матеріалів про ППД	Знання сучасних вимог до ППД. Вміння визначити провідні ідеї і технологію досвіду.
	Вивчення відомостей про підготовку кадрів щодо вивчення і пропаганди ППД	Знання наукових основ ППД, положення про методичну роботу, вміння визначити рівень підготовки працівників з питань ППД.
	Аналіз рівня підготовки викладача до узагальнення власного досвіду	Знання методики вивчення і пропаганди ППД. Вміння визначити усвідомлення педагогом ролі ППД в розвитку його творчого потенціалу.
3	<i>Планування діяльності</i> Складання плану вивчення, узагальнення і пропаганди ППД	Знання адресів ППД. Вміння прогнозувати актуальність інноваційних технологій
4	<i>Організація діяльності</i> Доведення до відома педагогів мети і єдиних вимог до ППД	Знання завдань, поставлених перед освітою про інноваційні технології
	Організація творчих груп з питань ППД	Вміння сформувати творчий колектив щодо реалізації прийнятих рішень
	Встановлення творчої співпраці з ученими	Вміння обґрунтувати необхідність тісного співробітництва з відомим вченими України, зарубіжжя
	Виявлення, розвиток ППД	Знання психології дорослих. Вміння підготуватися до вивчення досвіду (аналіз літературних джерел, консультування з ученими, колегами тощо)
	Пропаганда і впровадження в практику ППД	Знання здібностей, форм роботи з ініціативними викладачами. Вміння сприяти розвитку творчого потенціалу педагога.
	Підготовка друкованої продукції про досвід	Вміння визначити провідні ідеї в технології досвіду.
	Організація авторської школи, експериментального майданчика на базі досвіду	Вміння мобілізувати колектив вчителів та творче застосування ідей досвіду та стимулювання їх за активну роботу
	Організація навчання в ПТНЗ послідовників конкретного досвіду	Знання методики, застосування ідей досвіду на практиці. Вміння аргументувати доцільність використання нових технологій.
	<i>Організація випереджальних навчальних семінарів з актуальних тем відповідного предмета</i>	Знання сучасних наукових досягнень. Вміння визначити роль конкретної дисципліни в перспективі розвитку господарства країни і висвітлити це в змісті методичної роботи з педагогами
5	<i>Контроль, аналіз.</i> <i>Аналіз роботи з питань ППД. Її роль у самовдосконаленні кадрів</i>	Знання системи післядипломної освіти. Вміння визначити рівень кваліфікації педагогів.
6	<i>Стимулювання діяльності</i> Організація морального і матеріального стимулювання кадрів	Вміння своєчасно виявити творчі підходи в реалізації нових технологій
7	<i>Прогнозування діяльності</i> Обґрунтування ефективності ППД в розвитку творчого потенціалу кадрів	Знання сучасних досягнень наук. Вміння передбачити перспективу результатів творчої діяльності в професійному самовдосконаленні

Зразки плану вивчення досвіду викладача та майстра в/н

План вивчення досвіду викладача фізики М.

Викладач фізики Харківського професійного ліцею машинобудування М. протягом останніх років творчо впроваджує в практику групові форми роботи на уроках.

М. успішно вирішує завдання, поставлені перед ліцеєм, Законом України “Про освіту”.

У ліцеї створено добре обладнаний і естетично оформлений кабінет. Уже протягом 10 років учні успішно оволодівають фізикою, мають високі навчальні досягнення, постійно є призерами обласних олімпіадах.

Поряд з навчальними завданнями викладачем успішно вирішуються питання виховного характеру; використовуючи різні форми і методи роботи, педагог послідовно і цілеспрямовано формує в учнів загальнонавчальні та спеціальні уміння і навички.

I. Організаційно-підготовча робота

1. Вибрати тему досвіду.
2. Опрацювати літературу з проблеми організації групової роботи учнів на уроках. (Вресень-жовтень)
3. Проконсультуватись з цього питання в НМЦ ПТО ХО Листопад
4. Домовитись з педагогом про збір матеріалів, що характеризують досвід його роботи:
 - Поурочні плани з фізики з певних тем;
 - розробки уроків з тем (вказати типи уроків, показати роль і місце групової роботи в даних темах);
 - плани-конспекти уроків з елементами групової роботи;
 - план роботи методично комісії;
 - розробку уроків з теми «...» у ... навчальній групі із зазначенням типів уроків та місця групової роботи;
 - матеріали самоосвіти (доповіді, реферати, конспекти) з даного питання;
 - фотоматеріали;
 - зразки дидактичних матеріалів, наочних посібників тощо для групової роботи учнів.
5. Опрацювати:
 - накази по ліцею за останні 3 роки з питання результативності групової роботи на уроках фізики;
 - узагальнені матеріали вивчення впровадження групової роботи на уроках фізики.

II. Надання допомоги педагогу, досвід якого вивчається

1. Познакомити викладача із списком літератури з питання організації групової роботи на уроках фізики. До 01.10. 200... року
2. Систематично консультувати викладача М. із самокорекції досвіду.
3. Консультації щодо систематизації та узагальнення спостережень.
4. Консультації з підготовки виступів, доповідей, статей тощо

III. Вивчення досвіду роботи педагога

1. Вивчити систему роботи викладача з проблеми організації групової роботи на уроках фізики. Визначити, які форми і методи характерні для її досвіду, що забезпечують високу результативність та ефективність навчання та виховання.
2. Для цього:

- ознайомитись із планами роботи (поурочним плануванням, планами методичної комісії);
 - ознайомитись з аналізом відвіданих директором та його заступниками уроків;
 - виступами викладача на засіданнях МК, науково-практичних конференціях, семінарах-практикумах, педагогічних радах, у пресі тощо.
3. Провести додаткове поглиблене вивчення досвіду викладача М. З цією метою:
 - відвідати та проаналізувати систему уроків та позакласних заходів з проблеми організації групової роботи на уроках фізики;
 - провести контрольні роботи в окремих групах (грудень-січень);
 - вивчити систему роботи викладача з підвищення науково-теоретичного та методичного рівня (лютий);
 - вивчити питання результативності впровадження групової роботи учнів на уроці (рівень навчальних досягнень за 3 роки, результати олімпіад, вступних екзаменів тощо).
 4. Проконсультуватись у НМЦ ПТО ХО щодо вивчення досвіду вчителя М., форм і методів організації групової роботи, оформлення документів.

IV. Узагальнення та поширення досвіду

1. Систематизувати та узагальнити зібрані матеріали з досвіду роботи викладача (До 01.03----)
2. Описати досвід роботи викладача М. (До 01.04.-----)
3. Результати вивчення досвіду обговорити на засіданні ШПД вчителів фізики, (ДО 15.04.----)
4. Підготувати матеріали до картотеки ППД (До 01.05.---)
5. Доручити викладачеві М. підготувати виступ на січневому засіданні МК (До 01.01.----)
6. Організувати творчу групу вчителів фізики на основі досвіду М. (200.-200..)
7. Підготувати матеріали досвіду для презентації на обласній педагогічній виставці (До 01.06.----)
8. Організувати випуск бюлетенів, статей у періодичній пресі з презентації досвіду М. (Постійно)

V . Впровадження досвіду в практику роботи педагогічних працівників

1. Організувати навчання педагогів, які будуть впроваджувати досвід викладача М., під час проведення семінарів-практикумів (200.-200..pp)
2. Створити школу передового педагогічного досвіду на базі вивченого досвіду вчителя М. (200.-200..pp)
3. Організувати на базі викладача консультації для послідовників досвіду (200.-200..pp).
4. Матеріали досвіду подати на обласну педагогічну виставку (До 20.06.200...p.)

Примірна схема узагальнення (опису) передового педагогічного досвіду

1. Чітке визначення найменування досвіду, його адреси і автора (групи авторів). Вже в самій назві матеріалу повинна бути чітко відображена основна характеристика досвіду.

2. Обґрунтування актуальності досвіду, його практична значущість для підвищення якості і результативності навчально-виховного процесу:

- ✓ в якій мірі даний досвід сприяє вирішенню завдань, поставлених перед ліцеєм;
- ✓ які типові загальні недоліки в педагогічній діяльності допомагає подолати даний досвід.

3. Теоретична база досвіду (сучасні теоретичні ідеї і положення, які служать обґрунтуванню наукової достовірності досвіду).

4. Технологія досвіду (система конкретних педагогічних дій, організація, зміст, форми, прийоми, методи навчання, виховання):

- ✓ постановка мети і завдань даної педагогічної діяльності (проведення уроків, системи навчальної роботи, виховного заходу, виховної роботи в цілому тощо). Для того, щоб правильно визначити ефективність навчальної, виховної роботи педагога, важливо вияснити, які завдання він ставить, вибирає ті чи інші методи, прийоми, форми;
- ✓ зміст навчальної і виховної роботи (характер доведень, фактів, прикладів, які сприяють глибокому засвоєнню учнями тих чи інших світоглядних і наукових ідей). Відповідність змісту поставлених меті і завданням;
- ✓ форми і методи навчальної і виховної роботи, їх оптимальний вибір у зв'язку із поставленою метою і завданнями, технологія їх застосування, способи діяльності вчителів і учнів;
- ✓ організація навчально-виховного процесу, способи включення у навчальну, трудову діяльність. Відповідність організації поставленим меті і завданням;
- ✓ зв'язок одержаних результатів із поставленою метою, завданнями і способами діяльності педагога і учнів. Необхідно довести, що результати навчально-виховного процесу в даній школі, в даного вчителя чи групи вчителів безпосередньо залежать від досвіду який пропагується. Проводяться певні порівняльні показники навчальних досягнень учнів, вихованості тощо.

5. Ведуча педагогічна ідея: центральна, основна думка, яка витікає із досвіду і передбачає варіативність форм її застосування. Це виділення головного, найбільш суттєвого в діяльності автора досвіду.

Як відомо, сліпе копіювання досвіду, яким би результативним він не був, нічого не дає, якщо послідовники не засвоюють його основну ідею. Точне використання іншими працівниками, в інших умовах дій автора досвіду може привести до провалу, до дискредитації найкращого досвіду.

Розкрити провідну ідею досвіду – найважливіше завдання керівника, який береться за його узагальнення.

6. Результативність, умови і можливості використання даного досвіду.

В кінці узагальнення досвіду повинен бути зроблений висновок про те, які результати даних педагогічних дій, чим вони відрізняються від результатів інших в тих же умовах.

Узагальнений матеріал завершується формулюванням загальних висновків і рекомендацій, ілюструється необхідними додатками, які підтверджують оцінку і висновок автора.

Подання

(схема)

Тема досвіду

Автор досвіду, адреса

Коли, де і ким вивчався досвід і в яких інстанціях розглядався, яке рішення прийнято

Мета подання досвіду до вищої інстанції

Печатка

Підпис керівника ПТНЗ

Анотація

(схема)

Найменування досвіду, його адреса, автор

Вказати актуальність досвіду роботи, його значення для вдосконалення навчально-виховного процесу

Виявлення наукової основи досвіду: які наукові теорії, положення, розробки використовує вчитель для вдосконалення навчально-виховного процесу

Суть досвіду, технологія (система конкретних педагогічних ідей, форм, прийомів праці тощо)

Визначення провідної ідеї досвіду і її значення для вдосконалення навчально-виховного процесу (виділення головного, найбільш істотного в діяльності автора).

Новизна досвіду (зміст, методи, форми, засоби, дидактичний матеріал тощо)

Результативність і оптимальність

Умови і можливості застосування даного досвіду

Підпис

Картка

обліку об'єкта передового педагогічного досвіду

Тема
(проблема)досвіду_____

Прізвище, ім'я, по батькові носія досвіду_____

Рік народження_____Посада_____Педагогічний стаж_____

Нагороди, звання_____

Наслідки останньої атестації_____

Зміст досвіду (провідна ідея, мета, новизна, практична значимість, рівень актуальності тощо)_____

Хто, коли вивчав досвід_____

У якій формі узагальнено досвід (опис, альбом, буклет, відеофільм, плакат, стенд і т.д.)_____

Ким схвалений досвід (рішення педради, методичної ради, НМЦ ПТО ХО, колегиї управління освіти, тощо)_____

Де зберігається матеріал про досвід_____

Заходи з упровадження досвіду (організована ШПД, творча група, дано методичні рекомендації, створено відеофільм, проведено семінар, здійснюється наставництво тощо)_____

Висновки (рівень готовності до розповсюдження, можливі форми подальшого запровадження і розповсюдження, можливий рівень використання тощо)_____

Пам'ятка педагогу, який узагальнює власний досвід

1. Уважно слідкуйте за новинками науково-методичної літератури, ведіть бібліографію літератури, що Вас цікавить.
2. Збирайте і накопичуйте матеріали, що відображають досвід Вашої роботи: плани, конспекти, дидактичні посібники, окремі уроки тощо.
3. Обираючи тему для узагальнення досвіду, намагайтеся врахувати успіхи й недоліки і Вашій роботі, роботі колег. Бажано взяти тему, яку Ви вважаєте найбільш важливою і необхідною. Постарайтесь сформулювати її чітко і конкретно.
4. Визначте форму узагальнення. Це може бути доповідь, стаття, буклет тощо. Обов'язково приведіть у систему методичні матеріали (плани, картки, схеми тощо), супроводжуючи їх картками-поясненнями.
5. Складіть короткий план теми, напишіть за темою тези. Згадайте і поясніть факти, які будуть використані як основа Ваших висновків. Конкретизуйте план: в ньому повинна бути ідея досвіду та логічний виклад теми.
6. Доповідь. Спочатку чернетка. Дуже стислий виступ без загальних фраз. Літературу використовуйте не для повторення вже описаного, а для поглиблення і систематизації своїх спостережень і висновків.
7. Критично оцінюйте досвід. Розповідаючи про успіхи, не забудьте сказати про недоліки, труднощі, помилки. Головний критерій хорошого досвіду – результативність. Розкриття досвіду нецікаве, якщо в ньому не показаний ріст і розвиток учнів.
8. Матеріал намагайтеся викласти коротко, просто, логічно, уникаючи повторень.
9. Працюючи над темою, радьтесь із колективом, зі своїми колегами. Так можуть з'явитись цінні думки, необхідні факти.
10. Підберіть і оформіть додатки (схеми, таблиці, картки, роботи учнів, список літератури тощо).

Пропоную вашій увазі

Опис передового педагогічного досвіду

1. Подання інформації, яку було зібрано у процесі вивчення досвіду, у вигляді тексту.
2. Чітко визначається педагогічна проблема та формулюється тема досвіду.
3. Назва відображає сутність досвіду, провідну ідею методичної системи. (містить кілька ключових слів із основних її положень)

Структура опису

- Титульний аркуш,
- Фото,
- Персоналія

- Зміст,
- Вступ,
- Основна частина(опис досвіду),
- Список використаної літератури,
- Додатки(при необхідності.)

Вимоги до опису

- Титульний аркуш містить: найменування навчального закладу, де буде узагальнюватися досвід; назву роботи; прізвище, ім'я, по батькові автора(колективу авторів); назву організації, в якій працює автор(колектив авторів); місто і рік .
- Опис оформляється друкованим шрифтом за допомогою комп'ютера: на одному боці аркуша білого паперу форматом А4(210-298мм) через півтора міжрядкових інтервали. Шрифт 14 Times New Roman. Текст необхідно друкувати залишаючи поля таких розмірів: верхнє і нижнє-20мм, ліве -20 мм, праве – 15мм. Вирівнювання тексту по ширині рядка. Вписувати в текст формули, умовні знаки, окремі іншомовні слова потрібно чорною кульковою ручкою.

Вимоги до фото

Кольорова фотографія автора досвіду може представляти собою як портрет, так і жанрове фото за розміром не менше 15x10 мм. Фотографія подається в паперовому та електронному варіантах.

Вимоги до змісту

Зміст подається на початку і містить найменування і номери початкових сторінок усіх розділів, зокрема: вступу, опису досвіду, додатків, використаної літератури.

Вимоги до переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності)

Якщо у роботі вжита спеціальна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа-їх детальну розшифровку.

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх тлумачення наводять у тексті при першому згадуванні.

Вимоги до вступу

Розкриває сутність і стан досвіду відповідно до загальних критеріїв оцінки досвіду, його значущість. Далі подається загальна характеристика досвіду в рекомендаційній нижче послідовності.

Актуальність теми. Шляхом аналізу стану проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність досвіду для освітянської практики.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне.

Зв'язок опису досвіду з джерелами. Коротко викладають зв'язок досвіду з психологічними та педагогічними джерелами, з джерелами пропаганди та планами. Обов'язково зазначають роль автора роботи.

Мета і завдання дослідження. Формулюють мету і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета, тобто те, чого хоче досягти педагог, формулюється з врахування тематики. Вона характеризує основний задум (результат) роботи, який дає можливість виробляти соціально корисний продукт(технологію, методику тощо) з кращими показниками якості, ніж було раніше.

Завдання, розкривають суть теми досвіду. Завдань виділяють порівняно небагато, не більше 4-5.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження може бути:

- Процес формування.....;
- Процес розвитку.....;
- Процес естетичного виховання
- Процес навчальної діяльності.....;
- Процес організації та ін..

Наприклад, процес навчання, виховання та розвитку особистості в умовах виробничого навчання тощо;

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Предмет дослідження є складовою об'єкта і вказує, які нові аспекти функції, умови, принципи, форми і методи розглядає нове дослідження. Тому предмет дослідження може бути:

- Система діагностики та корекції.....;
- Педагогічні умови.....;
- Шляхи вдосконалення ..;
- Тенденція розвитку... та ін..

Наприклад , об'єкт – процес сприйняття нового змісту учнями, а предмет – обсяг сприйнятих знань; об'єкт – процес естетичного виховання учнів, предмет-музика як засіб формування естетичних смаків учнів ліцею. У темі «Формування в учнів потреби у самовихованості» об'єктом виступає процес самовиховання, а предметом – власне потреба у самовихованні, яка формується у процесі навчання і виховання.

Методи дослідження. Подається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої мети.

До методів відносяться: вивчення літератури, педагогічної документації та результатів навчально-виховної діяльності, педагогічне спостереження, різні види педагогічних експериментів; опис одержаних результатів; класифікація фактів, їх систематизація, різні способи аналізу і узагальнення; письмове та усне опитування (*інтерв'ю, анкетування, тестування, соціометрія*); бесіда; експертна оцінка; вивчення результатів діяльності конкретних осіб тощо.

Новизна педагогічних ідей. Подається коротка анотація нових технологій, ідей, положень (рішень), запропонованих педагогом особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів(наприклад: *вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток*).

Кожне нове положення чітко формулювати, відокремлювати його основну сутність і зосереджувати особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. До цього пункту не включають опис нових прикладних(практичних) результатів, отриманих у вигляді пристроїв, схем і т.ін.

Усі положення з урахуванням досягнутого рівня новизни є теоретичною основою(фундаментом) вирішеної в описі проблеми.

Результативність і оптимальність досліджуваного явища у порівнянні з масовим або однаковим з ним при меншому використанні часу та зусиль; зазначають засоби; сприяють сталості одержаних результатів.

Унікальність і маневреність – здатність забезпечити вибір навчальних засобів (*програм, підручників*) залежно від потреб і можливостей учнів.

Практичне значення одержаних результатів. В описі треба подати відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. Відзначити практичну цінність одержаних результатів.

Основна частина

Висновок. Вказується вид передового педагогічного досвіду: раціоналізаторський або новаторський. Даються поради щодо необхідності або неможливості поширення, впровадження, використання даного досвіду в залежності від результатів його узагальнення.

Список літератури Для оформлення матеріалів досвіду з'явиться необхідність у користуванні додатковими джерелами літератури.

Правила оформлення бібліографічного опису

При описі вказуються автор, назва, місце видання, видавництво, рік видання.

Автор (прізвище, ініціали); крапка; якщо книга написана декількома авторами, то вони перераховуються через кому.

Якщо посібник написаний чотирма авторами і більше, то вказують лише першого, а замість прізвищ інших авторів зазначається «та ін..».

Назва книги (*без скорочень і без лапок*); двокрапка. Підзаголовок (*без лапок*); крапка, тире.

Початкові відомості(*місце видання, видавництво, рік видання*).

Місце видання пишеться з великої літери скорочено: Москва(М.), Санкт-Петербург (СПб), Київ(К), Харків (Х.), Львів (Л.). Назви усіх інших міст – повністю: Донецьк, Одеса, Мінськ.

Назва видавництва пишеться з великої літери без лапок.

Слово «Видання» пишеться скорочено. Кількість сторінок, порядковий номер видання, рік видання - арабськими цифрами. Слово «сторінка» записується скорочено з маленької літери, якщо вказується загальна кількість сторінок(180с.). Для показання певних сторінок статті у збірці пишемо «сторінка» з великої літери (С. 124-127).

Наприклад

1. Активний словник базових психолого-педагогічних термінів майбутнього викладача початкових класів. - Херсон: Айланта, 2007.-176с.

2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. –К.: Либідь, 1997.-376с.

3. Джумовська Л. Виявлення та моделювання перспективного педагогічного досвіду// Управління освітою.-2005.-№33.-С.2-5.

4. Організаційно-педагогічні основи методичної роботи://В.І. Пуцов та ін.. К.,1995.-180с.

Додатки. Матеріали цього розділу мають додаткове (*довідкове чи ілюстративне*) значення. Вони необхідні для більш повного висвітлення теми дослідження. Додатки подають як продовження дослідження.

Змістом додатків може бути наочність, яку педагог розробив та використовує в своїй діяльності(графіки, схеми, малюнки, таблиці), дидактичний матеріал, тести, посібники, розробки уроків, мультимедійні презентації тощо, публікації у фахових

виданнях із теми узагальнення досвіду; копії статей, доповідей та випусків педагога на засіданнях методичних комісій, педагогічних радах, семінарах, конференціях.

Послідовність складання папки

1. Титульна сторінка
2. Фотографія
3. Персоналія
4. Рецензія
5. Витяг1 із протоколу
6. Витяг 2 із протоколу
7. Зміст досвіду
8. Опис досвіду
9. Висновок
10. Література
11. Додатки

Вимоги до рецензії на опис передового педагогічного досвіду

1. Рецензія складається фахівцем (науковцем, викладачем, методистом), який працює в освітянській галузі і взмозі дати об'єктивну оцінку опису досвіду, аналіз її переваг та недоліків, а також виробити рекомендації з використання у навчальному процесі.

2. Автор рецензії може використовувати вільну форму викладу, спираючись, водночас, на загальні критерії оцінки досвіду, а саме:

- Актуальність
- Творчу новизну
- Наукову обґрунтованість
- Висока результативність і оптимальність
- Стабільність
- Перспективність і відтворюваність
- Унікальність і маневреність

3. Рецензія передбачає наявність таких складових: вступ у якому вказується автор, назва досвіду, тип освітнього закладу, в якому він працює, ким узагальнений і представлений матеріал.

Основна частина, яка містить аналіз досвіду за вказаними вище критеріями.

Заключна частина передбачає аргументований висновок, зроблений на основі аналізу опису досвіду (*ознайомити з його втіленням на практиці*) і відповідно до мети його розгляду, наприклад:

- Рекомендувати для поширення в навчально-виховному процесі ПТНЗ м. Харкова;
- Рекомендувати на доопрацювання поданих матеріалів з огляду на їх невідповідність встановленим вимогам: відсутні;...
- Відхилити поданий матеріал як такий, що не містить новизни і не може справити вплив на розвиток педагогічної практики.

**Орієнтовна схема
тематичного творчого звіту педагогічного працівника**

1. Як виникла думка про роботу над даною темою?
2. Яка кінцева мета була поставлена перед початком роботи над темою?
3. Скільки років і в яких навчальних групах перевіряється дана проблема?
4. Скільки навчальних груп і учнів охоплено перевіркою?
5. У чому проявилась принципова відмінність під час підготовки до уроків? Ваша? Учнів?
6. Як удосконалювалась Ваша підготовка до уроків (з урахуванням економії часу)?
7. Які форми і прийоми роботи з учнями на уроках змінились? Як?
8. Які методи роботи з учнями Ви обирали переважно? Оцініть їх.
9. Чи підвищився рівень самостійності учнів на уроках? Як?
10. Покажіть проведену роботу на конкретних прикладах (тематичний план, система уроків з теми, окремі уроки, роботи учнів, класний журнал, матеріали громадського огляду знань учнів тощо).
11. Ваша думка про ефективність проведеної роботи.
12. Яку літературу Ви використовували?
13. Які завдання, з Вашої точки зору, ще не вирішені?
14. Як рекомендуєте своїм колегам впроваджувати у практику свій досвід роботи?

Впровадження передового педагогічного досвіду

- Школа передового педагогічного досвіду;
- Творчих груп викладачів та майстрів в/н;
- Науково-практичних конференцій;
- Семінарів;
- Педагогічних читань;
- Курсів підвищення кваліфікації;
- Педагогічної ради;
- Методичних комісій;
- Тижнів педагогічної майстерності;
- Наставництва;
- Відкритих уроків;
- Предметних тижнів та інше.

Висновок

В методичному кабінеті створені всі необхідні умови для самостійної, індивідуальної роботи педагогічних працівників ліцею: оснащені робочі місця для викладачів, зібрана сучасна науково-методична література, кабінет оснащений сучасним комп'ютером, копіювальною технікою, сучасними наочними посібниками. Де зберігається та пропонується для використання необхідні нормативно-правові документи, основні навчально-методичні матеріали з навчальних предметів: інформації з навчально-методичного забезпечення кожного предмета, зразки кращих письмових контрольних робіт, виконаних учнями, матеріали для оформлення навчальних кабінетів. А також картотеки статей періодичної преси на педагогічні теми, облік передового перспективного педагогічного досвіду, роботи над науково-методичною проблемою ліцею дають змогу викладачам та майстрам в/н швидко орієнтуватися у сучасних тенденціях розвитку освіти. Матеріали та адреси кращого передового педагогічного досвіду України, області, району дають змогу педагогам співставити стратегічні напрямки своєї роботи з сучасними тенденціями в освіті. В ліцеї організована активна робота з пошуку носіїв передового педагогічного досвіду серед викладачів та майстрів в/н. Так, протягом двох років вивчається досвід роботи педагогічних працівників ліцею Ковальова О.О. (викладач предмета Захист Вітчизни), Сливко Т.С. (викладач предметів професійно-теоретичної підготовки з професій Слюсар - ремонтник; слюсар з ремонту автомобілів, слюсар складальник літальних апаратів).

У кожному навчальному закладі є талановиті, творчі педагоги, справжні майстри своєї праці, які постійно ведуть пошук нових, більш ефективних, результативних форм, методів, прийомів навчання та виховання учнів

Слід підкреслити, що впровадження нового, цікавого, що є в роботі кращих педагогів ліцею, має значні переваги: і дає

- можливість для презентації творчих надбань;
- підвищення авторитету викладача як автора ППД;
- стимулювання членів педагогічного колективу;
- трансформування нових педагогічних ідей, ППД в практику своєї діяльності;

За порівняно короткий час можливо зробити досвід одних педагогів, надбанням інших.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горлова Г. Модернізація змісту та структури науково-методичної діяльності // Робота методкабінету / Упоряд. Г.Галіцина. – К.: Вид. дім „Шкільний світ”: Г.Галіцина, 2005. – С. 56-72.
2. Грищенко Н.А. Розвиток комунікативних умінь учителів у системі методичної роботи загальноосвітньої школи. Методичний посібник. „Імекс-ЛТД” Кіровоград, 2006.
3. Гуменюк В.В., Наумчик І.А. Науково-методична робота з педагогічними кадрами. – Кам’янець-Подільський: ПП Мошак М.І.- 2005.
4. Єрмола А.М., Василенко О.М. Технологія організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами: Науково-методичний посібник. – Харків: Курсор, 2006.
5. Жерносек І.П. Науково-методична робота в загальноосвітній школі: Навч.-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998.
6. Касьянова О.М. Моніторинг в управлінні навчальним закладом / Касьянова О.М. Управлінський супровід моніторингу якості освіти / Волобуєва Т.Б. – Х.: Видав. гр. „Основа”, 2004.
7. Методична робота школи / Упоряд. Н.Мурашко. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004.
8. Методична служба – школі. Інформаційно-методичні матеріали на допомогу працівникам освіти. Випуски 1 - 5 / Укладачі: Ю.В. Буган, Г.Г. Свінних, В.І. Урусский. – Тернопіль: „Астон”, 2003.
9. Орієнтовне положення про проблемну групу вчителів. Орієнтовне положення про творчі групи. Підготувала Марія Голубенко // Школа / Інформаційно-методичний журнал – 2006. – № 1.
10. Павлютенков Є.М., Крижко В.В. Організація методичної роботи. – Х.: Вид. група „Основа”, 2006.
11. Постельняк А.І., Романенко О.Г. Педагогічна рада: технологія підготовки і проведення. Навчально-методичний посібник. – Кіровоград, 2003.
12. Рекомендації щодо організації і проведення методичної роботи з педагогічними кадрами. Книга методиста: Довідково-методичне видання / Упоряд. Г.М. Литвиненко, О.М. Вернидуб.- Харків: Торсінг плюс, 2006.-
13. Робота з педагогічними кадрами. – Х.: Вид. група „Основа”, 2006 (Б-ка журн. „Управління персоналом”). С.597-601.
14. Старченко К.М., Пуцов В.І., Гадзецький Б.В. Навчально-методичний посібник. – Київ, 2001.
15. Тевлін Б.Л. Організація роботи шкільних методичних об’єднань // Завуч. – 2003. – № 28. – С. 3-9.
16. Тевлін Б. Довідник завуча: Штурманам шкільного корабля. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004.
17. Тевлін Б.Л. Професійна підготовка учителів. – Х.: Вид. група „Основа”, 2006.
18. Управління якістю освіти / Войтенко В.І., Лавренюк А.О., Малинич Л.М., Мельник В.В., Гуменюк В.В. За редакцією Лавренюка А.О.- Хмельницький: ХОШПО; Кам’янець-Подільський: Абетка – НОВА, 2003.
19. Шкільний методкабінет: Новий ритм роботи / Упоряд. Л. Галіцина. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006.

